

Морфологічний склад трьохреберного відрубу туш піддослідних свиней, $M \pm m$, $n = 4$

Показник	1 група (контрольна)	2 група	3 група	4 група
Маса, кг				
відрубу	2,22±0,14	2,39±0,11	2,33±0,18	2,16±0,15
м'яса	0,95±0,18	1,12±0,12	0,97±0,15	0,92±0,03
сала	1,12±0,11	1,1±0,064	1,23±0,16	1,1±0,15
кісток	0,15±0,016	0,17±0,021	0,13±0,02	0,14±0,019
Вихід, %				
м'яса	42,8±2,64	46,9±3,51	41,6±1,4	42,6±4,2
сала	50,5±3,6	46,0±2,4	52,8±3,2	50,9±3,4
кісток	6,7±0,81	7,1±0,63	5,6±1,1	6,5±0,72
Коефіцієнт м'ясності	0,85	1,0	0,78	0,83

дозах 0,6, 1,2 та 2,4 г на голову за добу збільшує їх середньодобові прирости відповідно на 55, 43 та 24 г, або на 18, 14 та 8 %.

За забійними показниками вірогідної різниці між групами не існує, але спостерігається тенденція до їх підвищення при згодовуванні лактоцелу в кількості 0,6 та 1,2 г на голову за добу.

При згодовуванні лактоцелу в кількості 0,6 на голову за добу в трьохреберному відрубі туш вихід м'яса на 4,1 % збільшується, а сала на 6,5 % зменшується. За інших доз препарату в раціоні ці показники нижчі.

Згодовування різних доз лактоцелу вірогідно не впливає на зміну маси внутрішніх органів свиней.

ЛІТЕРАТУРА

1. Використання мультиензимних компонентів у свинарстві / *Коронка А., Чаковський М.* // UKRAGROPORTAL.COM. - 2003. - Режим доступу: <http://www.ukragroportal.com/propoz/item.html>.
2. Відгодівля свиней на прикладі окремо взятого господарства / *Речицький В., Геймор М.* // UKRAGROPORTAL.COM. - 2006. - Режим доступу: <http://www.ukragroportal.com/propoz/item.html>.

УДК 633.2.039+633.39С+633.494

Для покращення пасовищного травостою

доцільно поєднувати дикорослі культури із смугами топінамбура,сильфію, чорноголовника

В. ПУЮ, доцент, докторант *
Подільський державний
аграрно-технічний університет

Великі території природних пасовищ Придністров'я, що мають вигідну інсоляційну експозицію, швидко прогриваються

навесні і при наявності вологи формують багату трав'яну рослинність, – потужна кормова база для ВРХ і особливо овець. Проте, щорічно в другій половині липня і першій – серпня трави вигорають, зріджується рослинність, жовкне і підсихає листя, сповільнюється ріст. Продуктивність травостою знижується у 2-3 рази, кормові запаси різко скорочуються і пасовище перетворюється у примітивний вигін. Стадо (отара) прохо-

*Рецензент – канд. біол.наук. Матвеев М.Д.

Сильфій пронизанолистий (*Silphium perfoliatum* L.) – багаторічна, зимостійка рослина. Розвиває потужну кореневу систему, переносить посуху. По природі – вологолюбива. При одноукісному використанні розвиває стебло до 200-220 см, за сприятливих умов – 370-410 см. Стебла

CCCCCCC		CCCCCCC		CCCCCCC
	4444444		4444444	
TTTTTTT		TTTTTTT		TTTTTTT
	4444444		4444444	
CCCCCCC		CCCCCCC		CCCCCCC

Чорноголовник багатощлюбний (*Poterium polygamum* Waldst. et Kit.) – зимостійка, багаторічна рослина із максимальною збереженістю в посівах 10 і більше років. Розвиває потужну кореневу систему, переносить посуху. Стебла прямі, високою 60-70 см і більше, гіллясті, добре облистяні. Зелена маса містить 85-86% води; 2,4 – протеїну; 0,6 – жиру; 3,4 – клітковини; 1,1 – золи; 7% БЕР [3].

Зростання урожайності природного пасовища за рахунок вкраплених посівів сільфії, топінамбура і чорноголовника (2001–2005 рр.)

Варіанти	Урожайність, ц/га			Статистика	Збільшення про- дуктивності St на	
	факт.	± до St			ц/га	%
		ц/га	%			
St – травостій пасовища	24,8	-	-	$X_{01} = 33,9$ (2001) $X_{03} = 32,1$ (2003) $X_{05} = 32,2$ (2005) $HIP_{05} = 13,3; 7,5; 8,7; 15,0$ $Sx, \% = 7,05$ $V = 49,8\%$	8,0	100,0
Сильфій	105,8	81,0	327		3,1	38
Топінамбур	105,4	80,6	325		3,0	38
Чорноголовник	63,7	38,9	15		1,9	24

Примітка: HIP_{05} = загальне, фактор – А (роки), фактор – В (варіанти), АВ

Вкраплення цих культур в пасовище проводили за рік до використання, у вигляді стрічкових пунктирів (4-5 X 15-20 м), розміщених по площі у шаховому порядку (рис.).

Посів (висаджування) проводили навесні за рік до використання. Загальна площа вкраплень – 10-12% від площі пасовища. Посіви вкраплених рослин огорожувались таким чином, щоб бути доступними тваринам для стравлювання і забезпечували надійне збереження від грубих пошкоджень і знищення. Інакше, створювали імпровізовані кормові ясла. Ефективність посівів визначалась у першій декаді серпня, в пік вигорання природного травостою. Інтегровані трирічні результати досліджень наведені у таблиці.

За умовами експерименту структура пасовища складається з природного травостою – 88% (0,88 га) і вкраплених посівів – 12% (0,12 га), в т.ч.: сільфії – 4 (0,04 га), топінамбура – 4 (0,04 га), чорноголовника – 4% (0,04 га).

При урожайності природного травостою 24,8 ц/га; сільфії – 105,8; топінамбура – 105,4 і чорноголовника – 63,7 ц/га фактичний збір пасовищної маси в середньому за три роки становив 32,8 ц/га, тобто на 8,0 ц/га (32,3%) вище St.

Прибавка урожайності пасовища здійснена за рахунок сільфії – на 3,1 ц/га (38%), топінамбура – на 3,0 ц/га (38%), чорноголовника – на 1,9 ц/га (24%).

При середній урожайності 105,8 ц/га сільфій переважав St на 81,0 ц/га (327%), топінамбур (при 105,4 ц/га) – на 80,6 ц/га (325%), чорноголовник (при 63,7 ц/га) – на 38,9 ц/га (157%). Різниця між урожайностями культур і St статистично достовірні на 5%-ному рівні значущості ($HIP_{05} = 8,7$ ц). Точність дослідження допустима – 7,05% [4].

Таким чином, є всі підстави стверджувати, що створення на природних пасовищах зелених зонтиків-реміз доцільно. Тому чинне технологічне

рішення запатентоване як винахід із формулою: спосіб покращення травостою культурного пасовища, що включає висів трав стоголосу безостого, костриці лучної, пажитниці багаторічної і конюшини повзучої, який відрізняється тим, що поряд із зазначеними травами додатково висівають на площі пасовища 10-12% посівів багаторічних посухостійких рослин (сільфій пронизанолистий, топінамбур, чорноголовник) з великим запасом листя, придатного для якісної годівлі тварин у період спаду продуктивності основного пасовищного травостою, посіви цих рослин у вигляді стрічок шириною 4-5 м і довжиною 15-20 м розміщуються по всій території пасовища шаховим або іншим способом [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Руденко А. Посійте сільфії /АПК: Наука, техніка, практика, 1989. – № 7. – С. 6-7.
2. Рихлівський І.П. Біологічні і агротехнічні основи сучасної технології вирощування топінамбура (аналітичний огляд та результати досліджень). – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 224 с.
3. Медведев П.Ф., Сметанникова А.И. Кормовые растения европейской части СССР: Справочник. – Л.: Колос, 1981. – С. 299-301.
4. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. – М.: Агропромиздат, 1985. – 351 с.
5. Пат. № 29240. Спосіб покращення травостою культурного пасовища /В.Л. Пуя. – Заявл. 06.08.2007; Видано 10.01.2008 // Промислова власність, 2008. – Бюл. № 1. – Книга 1.

